

PISMO GENERALNOG MINISTRA ZA USKRS 2024. U USKRSIMA SVIJETA

„Ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ali ako umre, donosi mnogo ploda.“

Braći Reda

Klarisama i sestrama koncepcionisticama
Sestrama franjevkama pridruženim Redu
Franjevcima laicima

Draga braćo i sestre,
Gospodin vam dao mir!

Želio bih vam uputiti ovu čestitku za Uskrs 2024. na V. korizmenu nedjelju, kada Evandelje po Ivanu naviješta: „Ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ali ako umre, donosi mnogo ploda. Tko ljeni život svoj, izgubit će ga, a tko mrzi život svoj na ovom svijetu, sačuvat će ga za život vječni“ (Iv 12,24-25).

Pogledajmo zajedno tu isprepletenost smrti i života u spomen na 800 godina Franjinih rana, tajanstvenih znakova njegova zajedništva u ljubavi s Kristom.

Preuzmite i pročitajte cijeli tekst pisma generalnog ministra

DNEVNIK GENERALNE KURIJE

- Fra Francisco Gomez Vargas i fra Dennis Tayo, tajnik i zamjenik generalnog tajnika za misije i evangelizaciju, sudjelovat će 21. i 22. ožujka na sastanku Izvršnog vijeća za misije i evangelizaciju (CEME) u Rimu. Od 1. do 6. travnja bit će na susretu Novi oblici života i evangelizacije u Indoneziji; od 15. do 19. posjetit će misije u Vijetnamu.
- Od 24. do 26. ožujka fra Daniel Rodríguez Blanco, ravnatelj Generalnog ureda JPIC, boraviti će u Saluzzu (Italija) u posjetu kući primanja bratstva OFM.
- Od 25. ožujka do 5. travnja fra Massimo Fusarelli, generalni ministar, posjetiti će neke entitete reda u Aziji.
- Fra Darko Tepert, generalni tajnik za odgoj i studije, sudjelovat će 25. ožujka na godišnjem susretu na Franjevačkom institutu za duhovnost (PUA) o diplomi formacije za posvećeni život. Od 2. do 4. travnja boraviti će u S. Ma-

Pasqua
Pascua
Easter
Pâques
Páscoa
Uskrs
Ostern
Wielkanoc

2024

- ria degli Angeli (Asiz) na susretu braće do sedam godina vječnih zavjeta COMPI-a.
- Od 27. ožujka do 4. travnja fra Fabio César Gomes, generalni delegat pro Monialibus, posjetiti će neke samostane u Pugli (Italija). 7. travnja u samostanu S. Chiara u Rimu sudjelovat će na svečanim zavjetima časne sestre klarise Maria Pace di Dio.
- Od 2. do 7. travnja fra Daniel i fra Taucen Hotlan Girsang, zamjenik ravnatelja Ureda JPIC, posjetiti će provinciju svetog Mihaela Arkandela (Indonezija); od 14. do 18. posjetiti će provinciju Svetih korejskih mučenika (Južna Koreja).
- Od 6. do 13. travnja Generalni definitorij i službenici Generalne kurije sastati će se s franjevačkim konferencijama Azije, Australije i Oceanije (FCAO) u Manili (Filipini).

>>

OSAMSTOTA OBLJETNICA RANA U FIRENCI (ITALIJA)

IZMEĐU VELIKOG ISKUŠENJA I NOVE PJESENJE: TRGOVI ZA PUTOVANJE

Upetak 1. ožujka, u prekrasnom ambijentu Salone de' Cinquecento u Palazzo Vecchio, u Firenci (Italija), održao se drugi događaj osamstote obljetnice rana, svečano otvoren prošlog 5. siječnja u svetištu La Verna. „Između velike kušnje i nove pjesme: tragovi za putovanje“ naziv je susreta na kojem su sudjelovali fra Massimo Fusarelli, generalni ministar, Dario Nardella, gradonačelnik Firence, i Agnese Pini novinarka, direktorica QN-La Nazione, Il Giorno e Il Resto del Carlino.

Ovaj troglasni dijalog vodili su Maria Federica Giuliani, savjetnica za vjeroispovijesti grada Firence, i fra Matteo Brena OFM, koordinator regionalnog Povjerenstva za 800-tu obljetnicu rana. „Naslov ove osamstote obljetnice je Novi život iz rana – rekao je fra Matteo Brena – i to je nadahnut naslov, uvjeren da se iz tih rana može roditi novi život. Ovu osamstotu obljetnicu želimo proslaviti tako da iskustvo Franje Asiškog odjekne kao dar za sve ljudе, vjernike i nevjernike. Stoga smo htjeli trenutak dijaloga na mjestu koje izražava građansku zajednicu na tako značajan način, kako bismo pokušali trasirati zajednički put koji nam pomaže razumjeti koja su velika iskušenja današnjice.“

Fra Massimo je u svom govoru objasnio kako je sveti Franjo, nakon što se vratio iz Svetе zemlјe i odrekao se dužnosti generalnog ministra Reda, prošao kroz trenutak patnje i krize, jer se bratstvo vrlo brzo mijenjalo i postajalo nešto drugačije: „Franjo ulazi u veliku križu, a nakon odobrenja Pravila odlazi na La Verne da se povuče i moli, i ondje trpi veliku kušnju“, rekao je ministar. Zatim je ispričao kako je siromah sišao s La Verne pomiren s Bogom i sa samim sobom, kao novi čovjek: ovo ga je iskustvo učinilo najvećim navjestiteljem Evangelja, on sam je postao riječ i čovjek mira. „Nadam se da će nam ove godine slavlјa osamstote obljetnice rana pomoći promjeniti ono što nam je najteže,

to jest apatiju, kako bismo i mi postali znak mira“, zaključio je fra Massimo.

Dario Nardella istaknuo je kako sveti Franjo, u svojoj jednostavnosti, dopušta pristup svima, a posebno mladima. Za njega je sveti Franjo iskustvo, iskustvo odricanja od svega: „Ova ideja odricanja od svega je fascinantna i taj šarm je ono što ljudi zadivljuje.“ Gradonačelnik Firence nastavio je rekavši da u svijetu u ratu moramo sve „rehumanizirati“ kao što je to učinio sveti Franjo: „Čovjek

je zaboravio da je čovjek... Kako možemo humanizirati rat? Sada govorimo o mrtvima, o patnji, kao da to nije ništa; moramo više humanizirati ljudski život, ali i ekološke probleme i tehnologiju“, zaključio je Nardella.

Redateljica Pini ispričala je iskustvo svog posjeta La Verni dok je bila dijete: zadio ju je Franjo koji je razgovarao sa životinjama, a nakon tog iskustva i ona je to poželjela učiniti! Za nju sveti Franjo govori svima zbog svoje jednostavnosti, kao što je govorio njoj kao djetetu. „Imao je tako ljudsku osobnost da mislim da ga je u to vrijeme bilo teško prepoznati kao sveca; Da sam živjela s njim, bih li ga prepoznala? Ili bih ga jednostavno nazvala ludim? Mislim da ne?“.

U nastavku se pozabavila temom umjetne inteligencije, definirajući je kao „veliku moć“, promjenu koju ne možemo odbiti, ali koju moramo naučiti koristiti da činimo dobro. Podsjetila je kako Franjo, da bi promijenio Crkvu, nije napustio Crkvu, nego je ostao unutra: „Imamo mogućnost obnoviti stvari ako ostanemo unutar njih.“ Zatim je zaključila riječima: „Pouku koju nam sveti Franjo daje u vezi s umjetnom inteligencijom je o važnosti pravila, kao što je tražio Pravilo za Red; jer pravila ti pomažu da se ne izgubiš.“

- Od 14. do 21. travnja fra Darko i fra Hieronimus Dei Rupa, zamjenik tajnika za odgoj i studij, posjetit će braću Indonezije, posebice studente i odgojitelje.
- Od 15. do 20. travnja fra Massimo i fra Ignacio Ceja, generalni vikar, posjetit će Kustodiju Svetе Zemlјe.

INTERVJU S FRA AIDANOM McGRATHOM MEĐUNARODNO POVJERENSTVO ZA ZAŠTITU

Od 24. veljače do 2. ožujka u Asizu se sastalo međunarodno Povjerenstvo za zaštitu maloljetnika i ranjivih odraslih osoba kako bi raspravilo što je do sada učinjeno unutar Reda i postavilo nove izazove za budućnost. Intervjuirali smo fra Aidana McGratha, koji se ovom temom bavi godinama.

Koji su najvažniji koraci koje je Povjerenstvo za zaštitu poduzelo od svog osnutka do danas?

Od svog osnutka Povjerenstvo se bavilo raznim temama. Prije svega, želilo je upoznati stvarnost svakog entiteta u svijetu i svačiji pristup materiji: na nekim mjestima se to shvaća ozbiljno, dok se na drugim mjestima čini kao da se ne smatra prioritetom. Zatim smo radili na identificiranju bitnih elemenata koje treba uključiti u politike i procedure entiteta. Konačno, elaborirali smo jedno Pismo Reda o zlouporabi vlasti.

Koji su, po vašem mišljenju, prioriteti i izazovi u bliskoj budućnosti?

U neposrednoj budućnosti potrebno je osigurati da skrbništvo bude integrirano u sve sektore života Reda, to jest u početnom odgoju, u trajnom odgoju, u pripravi za službe, u evangelizaciji, u bratskom životu. Također moramo istaknuti rizike s kojima se braća susreću u svakodnevnom životu i u službi: učiniti ih svjesnjima vlastite ranjivosti u nekim situacijama i učiniti ih svjesnjima ranjivosti ljudi s kojima će doći u kontakt – ne samo djeca, nego i odrasli u situacijama ili okolnostima koje ih čine posebno osjetljivima, na primjer

starije osobe, bolesni i osobe kojima je potrebna njega.

Što nam Franjo danas govori o temi Zaštite?

U Asizu smo također odvojili vrijeme da razmislimo o našem identitetu kao Povjerenstva koja djeluje u ime Manje braće. Stalno smo se vraćali na ime našeg bratstva: sveti Franjo je htio da se zovemo "Manja braća"; taj naslov ukazuje na cijeli jedan stav malenosti, stav solidarnosti s ugroženima, s najmanjima u društvu. U našim posjetima raznim svetišтima povezanimi s Franjom, razmišljali smo o njegovom ponašanju i stavovima prije obraćenja i kako je to moglo utjecati na njegov pogled na život poslige i kako se ponašao prema drugima.

Na posljednjem Generalnom kapitulu cijela se rasprava o Zaštiti odvijala u kontekstu našeg identiteta da smo „braća svih“: ako smo braća svima drugima, onda su nam zlostavljačka ponašanja ili stavovi bilo koje vrste potpuno strani.

Mislim da bi nam danas sveti Franjo rekao da budemo siromašni i ponizni, da priznamo svoje mane i neuspjehе, i da radimo na stvaranju sigurnih prostora i okruženja gdje najslabiji među slabijim i najranjiviji mogu dijeliti radost Evangela.

FRA KONRAD I FRA NIKOLA U RUSIJI POSJET FONDACIJI "SAN FRANCESCO D'ASSISI"

Jedan od entiteta našeg Reda je Fondacija "Sv. Franjo Asiški" u Ruskoj Federaciji. Sastoji se od tri bratstva: u St. Peterburgu, u Novosibirsku i u Usurijsku.

Generalni delegat ovog entiteta trenutno je generalni definitor fra Konrad Cholewa, dok je predsjednik Fondacije fra Stefano Invernizzi. Osim njega, Fondaciju čine dva brata Talijana, dva Rusa i jedan Poljak. Sva tri bratstva su jako udaljena jedno od drugoga, što znači da se braće nemaju priliku često sastajati. U svakom od tri bratstva, oni obavljaju redovni pastoralni rad u župama i upravljaju karitativnim djelnostima, kao što je katolička škola za siromašnu djecu u Novosibirsku i kuća pod nazivom "Tau centar" za beskućnike u Ussurijsku. Također podupiru časne sestre raznih kongregacija. Jedan od braće predaje teologiju na Petrogradskom bogoslovnom fakultetu.

Katolici u Rusiji predstavljaju samo 0,5% ukupnog stanovništva zemlje, stoga je to Crkva malih zajednica. U jednom od sela koja pripadaju našoj župi Ussurijsk, 100 km od crkve, samo je jedna obitelj katolička, pa braća svake subote odlaze k njima slaviti misu u njihovoј kući. Samo jedno katoličko dijete pohađa našu školu u Novosibirsku. Ostala djeca su pravoslavci ili muslimani. U tom kontekstu

poslanje naše braće uključuje i medureligijski dijalog. Od 6. do 25. veljače generalni definitor fra Konrad Cholewa, u pratnji ravnatelja Ureda za razvoj fra Nikole Kozine, posjetio je Fondaciju svetog Franje Asiškog u Ruskoj Federaciji.

"Tijekom našeg posjeta Rusiji – komentirao je fra Konrad po povratku – imali smo priliku susresti se i razgovorati s ljudima ove zemlje različitim vjeroispovijesti, sa svećenicima, časnim sestrama, biskupima koji tamo djeluju. Osjećam da je ovo zemlja koja ima veliku potrebu za Bogom, za Evanđeljem, za svećenicima, za ljubavlju... lako se većina stanovništva izjašnjava kao pravoslavna, polovica njih nije krštena i nikad nije prešla prag crkve. Naša je zadaća bila posjetiti subraću u ime generalnog ministra i ohrabriti ih u njihovom teškom poslanju, upoznati ljudi kojima služe, podržati pastoralnu i karitativnu djelatnost koju provode. Bio je to dug posjet, kako u pogledu trajanja, tako i u pogledu udaljenosti. Zahvalujem Gospodinu za našu braću koja s takvom predanošću služe Božjem narodu u Rusiji."

Fra Konrad je zaključio riječima: "Ako netko osjeća misionarski poziv za rad 'na Istoku', Crkva u Rusiji ga čeka otvorena srca."

PREMINULA BRAĆA *

- 7. ožujka: fra Pavao Guido, provincija Bezgrešno začeće (SAD)
- 6. ožujka: fra Austen Crapp, biskup u miru Aitapea (Papua Nova Gvineja), provincija Sveti Duh (Australija)
- 5. ožujka: fra Theobald Stouten, provincija Sveti mučenici iz Gorcuma (Nizozemska)
- 3. ožujka: fra Anton Hoffmann, provincija Sveta Elizabeta (Njemačka)
- 1. ožujka: fra Romano Stephen Almagno, provovincija Bezgrešno začeće (SAD)
- 13. veljače: fra Nello C. Bulawan, provincija Sveti Antun Padovanski (Filipini)

* Informacije dobivene od Glavnog tajništva secgen@ofm.org

GENERALNO POVJERENSTVO OFM ZA SLUŽBU DIJALOGA PORUKA U POVODU SVETOG MJESECA RAMAZANA

Neka je mir Božji na sve vas!

Ove godine Bog je htio da kršćani i muslimani zajedno dožive korizmu i ramazan oko tri tjedna. U ovim danima, svatko na svoj način i prema svojim stoljetnim tradicijama, pokušavamo se približiti Bogu slijedeći Njegove puteve („prave puteve“ spomenute u suri Al-Fatiha 6) i čitajući Njegovu Riječ.

Pokušajmo se pomiriti s našom braćom i sestrama "opraštajući lijepim oprostom" (sura Al-Hijr 85) i podijeliti ono što imamo s onima kojima je to potrebno ("jer ljubav pokriva mnoštvo grijeha", I Petrova 4,8). I nastojimo svoje tijelo podvrgnuti pokori posta koji otkriva da bez Boga ne možemo učiniti ništa (Evangelje po Ivanu 15,5) i da On jest i uvijek će biti jedino Dobro.

Putovi nam se stoga tajanstveno križaju, još jednom ovih dana. Želimo vam, kao braća franjevci koji nastoje svoj život

uskladiti s voljom Božjom, zajamčiti svoju molitvu i našu blizinu u ovom za sve tako važnom mjesecu. Neka Bog, u svom neizmjernom milosrđu, dopusti da svakim danom činimo više onoga što mu se sviđa.

U ovim vremenima u kojima se mir u svijetu čini toliko ugroženim i u kojima mnogi narodi doživljavaju otvorenu ranu i sablazan rata, također bismo vas htjeli pozvati da molite s nama na poseban način kako bi mir Božji nadvladao sve sebičnosti i sav strah, u Gazi, Ukrajinu, Kongu i mnogim manje poznatim mjestima u našem svijetu, našim društvima i našim obiteljima. Neka se naše molitve i naša nastojanja da zajedno živimo bolje na ovoj zemlji ujedine kako bi se ostvario Božji plan za čovječanstvo.

Sretan sveti mjesec Ramazan svima!

Generalno povjerenstvo Reda manje braće za službu dijaloga

KUSTODIJA NAVJEŠTENJA BVM U ALBANIJI I CRNOJGORI FRA PASHKO GOJCAJ NOVI KUSTOD

Uokviru slavlja kapitula Franjevačke kustodije Navještenja Blažene Djevice Marije u Albaniji i Crnoj Gori, proglašena je nova Uprava ove kustodije ovisna o generalnom ministru. Proglas je izrekao predsjednik Kapitula fra Ignacio Ceja, generalni vikar, koji je objavio da je Generalni definitorij imenovao fra Pashka Gojcaya za službu kustoda, a za savjetnike fra Aurela Gjerkaja (vikar), fra Vitora Demaja, fra Jak Kolgjera i fra Landi Jaku.

Nakon objave službi povjerenih braća, uslijedilo je euharistijsko slavlje koje je predvodio apostolski nuncij u Albaniji,

monsinjor Luigi Bonazzi, koji je potaknuo braću da dopuste da ih izazove Riječ Božja zapisana u tijelu najsromišnjih u promicanju jedinstva Kustodije utemeljene na vjernosti Evangelju kroz obdržavanja pravila svetoga Franje.

Nakon slavlja nastavljen je kapitulski rad koji se odvijao u gradu Scutari u Albaniji s temom „Braća i maleni u službi evanđelja danas“. Neka Gospodin blagoslov službu novoizabrane braće i neka Djevica Marija, koja se u navještenju bez rezerve otvorila Duhu Svetomu, zagovara braću Kustodije da budu proročanstvo zajedništva, pomirenja i mira.

OFM SVIJET

Humanitarno zalaganje Kustodije Svetе Zemlje za djecu Gaze

Tečaj za duhovne asistente FSR-a i Frame Hrvatskih provincija

Kongres franjevačkih odgojitelja Konferencije Santa Maria de Guadalupe u San Juan de los Lagos (Meksiko)

Rekolekcija na La Verni bratstva Santa Maria Mediatrice (generalna kurija)

Nacionalni susret predstavnika franjevačke mladeži u Córdobi, provincija Assunzione della SS. Vergine iz Rio de la Plata (Argentina)

Promocija duhovnih zvanja u školama, provincija San Pedro Bautista (Filipini)

PROTIV EKSTRAKTIVNE INDUSTRIJE I ISKORIŠTAVANJA ZAJEDNIČKOG DOMA PANAMA, ZALAGANJE BRAĆE U BRIZI ZA STVORENO

Panama je jedno od mjeseta na Zemlji gdje se najbolje mogu vidjeti čuda stvaranja: bogatstvo biološke raznolikosti popraćeno je obiljem zaista iznenađujućih ekosustava na površini od približno 75 tisuća četvornih kilometara.

Prirodno nasljeđe, međutim, dovedeno je u opasnost zbog ekstraktivizma, nedavno skovanog izraza koji označava iskorištanje svih prirodnih resursa nekog mesta i njihov izvoz negdje drugdje.

Kada je u listopadu 2023. panamska vlada sklopila ugovor o vađenju bakra sa stranom rudarskom tvrtkom, stanovništvo se, uz potporu lokalne i kontinentalne Crkve, pobunilo, u ime obrane zajedničkog doma.

U ovoj su prići i manja braća hrabro odigrala svoju ulogu i nastavljaju je igrati. La Pintada je teritorij koji se nalazi u pokrajini Coclé, u središnjem dijelu zemlje i oko 60 km od Tihog oceana. Smještena na jednom od ulaza u mezoameričku

prašumu, župa Naše Gospe od Candelarije ugostila je bratstvo Rivotorto od 1987. godine: manja braća služe oko 86 ruralnih zajednica, u kišovitom području, bogatom vodom, ali u kojem pristup vodi za piće je dosta težak.

Od početka su se braća zauzela za brigu i obranu bioraznolikosti, ekosustava i teritorija, baštine obitelji i same Paname. Organizirali su aktivnosti za osposobljavanje ekološke svijesti i predanosti stanovništva, kroz edukativne sastanke, patronalne proslave usmjerenе na integralnu ekologiju, šetnje mjestima koja su simbolična za njihov ekosustav, forme o vodi i demonstracije protiv ekstraktivizma i rastućeg - i nažalost razarajućeg - rudarskog gospodarstva koje je "invazija" na zemlju.

Biskupska konferencija Latinske Amerike i Paname također je ustala protiv sporazuma o rudarstvu koji je potpisala vlada: također podržana glasom pape Franje, koji je prvo s Laudato si', a zatim s Laudate Deum dao naglasak o hitnim klimatskim promjenama u korist obrane zajedničkog doma, a lokalni i kontinentalni biskupi podržali su prosvjed stanovništva.

Državni Vrhovni sud pravde je 28. studenoga proglašio neustavnim zakon 1100 koji regulira ugovor o rudarenju, čime ga je zapravo poništilo. Vjerske zajednice Paname s veseljem su pozdravile ovu presudu, nadajući se da će stanovništvo u budućnosti moći sudjelovati u odlukama o korištenju zajedničke baštine i da razvojni model temeljen na ekstraktivnoj industriji koji ide u prilog isključivo najrazvijenijim zemljama ne smije im se nametati. U tom smislu, fra René Flores, iz župe Naše Gospe od

Kandelarije, koji je godinama uključen u aktivnosti Reda JPIC (Pravda, mir i cjelovitost stvorenog), navodi da razvoj koji stvara negativne učinke na okoliš nije u stvarnosti istinski razvoj: "Svijet se mora suočiti s krizom okoliša počevši od kršćanske teologije – rekao je u intervjuu – a mi franjevci vjerujemo da je kršćanski nalog zaštititi prirodu kao dar od Boga".

Panamska biskupska konferencija predstavila je 22. veljače na Sveučilištu Santa Maria La Antigua Pastoralno pismo o integralnoj ekologiji pod naslovom „Draga Panama“ koje glasi: „U ovom promišljanju ne nudimo tehnička rješenja, nego ono iz čega ona proizlaze, naše srce i našu vjeru u Isusa Krista.

Ne želimo nametati kriterije, nego podijeliti ono što proizlazi iz našeg promišljanja aktualne stvarnosti u svjetlu Evanđelja. Ne očekujemo da će itko prihvati naše vrijednosti i prijedloge, ali vas pozivamo da razmislite o njima.

Kao vođe Crkve hodočasnika na ovom području, predstavljamo što nam naša ljubav i tuga za našom voljenom Panamom govore o našim djelima. [...] Pokušavamo razotkriti ekološku situaciju u našoj zemlji, stavljajući rudarsku aktivnost kao glavni - a ne jedini - znak devastacije. Oslanjamо se na ono što smo čuli, proučavali i promatrati. Također ćemo govoriti i o drugim situacijama koje utječu na ekologiju" (nn.6-7).

Povjeravamo se Gospodinu – i uzdamо se u ljude – tako da je ovo uistinu priča sa sretnim završetkom.

NAIROBI (KENIJA), 26. VELJAČE – 3. OŽUKA

SKUPŠTINA AFRIČKE KONFERENCIJE O NOVIM OBLICIMA ŽIVOTA I EVANGELIZACIJE

Od 26. veljače do 3. ožujka 2024. petnaestorica braće okupila su se u Retreat House Svete Magdalene u Nairobiju (Kenija) na prvoj skupštini Afričke konferencije o novim oblicima života i evangelizacije. Vođeni "Ite, Nuntiate" i potaknuti porukom generalnog ministra, fra Massima Fusarellija, braća su dijelila iskustva i razmišljala o tome kako živjeti "nove oblike" u kontekstu Afrike. Fra Victor Quematcha obogatio je susret svojim riječima sjećanja i nadahnuća.

Fra Francisco Gómez Vargas i fra Dennis Tayo iz Generalnog tajništva za misije i evangelizaciju (SGME) animirali su ovaj susret, zajedno s fra Hubertom Mfouri Nsampeom i fra Clémentom Boumekporom. Sudionici su prvoga dana počeli "pričati i slušati što Duh čini među njima". Dobrodošlicu im je poželio fra Frederick Odhiambo, provincijalni ministar entiteta domaćina Nairobija. Svaki je zatim podijelio svoje postojeće iskustvo „novih“ oblika života u Africi, u rasponu od pomoći izbjeglicama, do brige za gubavce, bolesne, siročad, djecu s ulice, mladež i zatvorenike. Sve do zbrinjavanja nekoliko siromašnih urbanih zajednica u nelegalnim područjima i u teškim ruralnim područjima u nepovoljnem položaju u predgradima. "Konvencionalne službe" u župama, školama i zdravstvenim ustanovama također uključuju ove oblike društvenih aktivnosti.

Drugi su podijelili svoja iskustva u vođenju skloništa za osobe u poteškoćama u kućama molitve. Dijalog, društvene mreže, duhovna pomoć i briga za okoliš bili su alternativni izrazi. Identificirani postojeći izazovi uključivali su društveno-političko-ekonomsku nestabilnost ratom pogodenog kontinenta, što je rezultiralo siromaštvo, zlostavljanjem, sigurnosnim prijetnjama i iskorištanjem majke zemlje. Spomenuti su i kulturna raznolikost i vjerski pluralizam, regionalizam, materijalizam, individualizam i klerikalizam. Iznutra, braća osjećaju izazov ograničenih resursa: ljudskih, finansijskih, strukturalnih i potrebu za cjelebitijim programom odgoja. Velike udaljenosti između entiteta otežavaju animaciju. Neki su osjetili nedostatak

podrške od strane Vijeća ili mjesne Crkve. Drugi dan bio je posvećen "vidjenju i prosuđivanju onoga što je Duh učinio među njima" u svjetlu "Ite, Nuntiate" i izazova koje je postavio generalni ministar. Istaknuo je „temelje“ življenja ovog nadahnuća, kao kontemplativno bratstvo u malenosti, svjedočeći proročke darove karizme u življenju Evandjela u aktualnom kontekstu Afrike, izlazeći, boraveći sa i među siromašnima koji trpe. Konačno, posljednji dan bio je trenutak milosti za sve, "nadahnute da formiraju predanost prema zajedničkom putu koji mogu oživjeti" sa sljedećim konkretnim preporukama:

1. Da su "Novi oblici" obveza svakog entiteta, podupirući braću nadahnutu da žive ovaj poziv. Ministar i njegov definitorij promiču nastavak djelovanja postojećih i/ili otvaranje novih, određujući fratra za koordinatora "Novih oblika" (dijela postojeće organizacijske strukture) kako bi animirao zajednicu u tom smislu. Nadalje, "Nove oblike" treba uključiti u početni i trajni odgoj (FI/FP). Potrebna je kritička procjena kako bi se znalo gdje je entitet sada, kamo želi ići i kako tamо može doći, animirano od strane Vijeća i vođeno od strane SGME.
2. Da se suradnja na razini Afričke konferencije odvija svake godine, okupljajući koordinatora "Novih oblika" svake zajednice i da formiraju mrežu sustava podrške. Nadahnuta braća iz jednog entiteta (kao dio FI/FP) mogu otići u drugi entitet koji ima nove oblike, kako bi eksperimentirali i učili od njih. Treba proučiti mogućnost osnivanja Pustinja/Kuće zajedničke molitve za Konferenciju, znajući da je to srž stvari za stvaranje novih oblika prisutnosti. Ostale posebne preporuke uključuju otvaranje urbane siromašne zajednice u Nairobiju i skloništa za djecu s ulice u Južnom Sudanu, u suradnji s časnim sestrama franjevkama. SGME nastavlja pomagati, pratiti i animirati braću u životu ovog nadahnuća.

3. Da se osnuje Povjerenstvo za nove oblike života i evangelizaciju u Africi koje će animirati Konferenciju, ocrtavajući nove oblike stvarnosti u Africi. SGME, u dogovoru s ministrima Afričke konferencije, treba podnijeti četiri imena (2 anglofona i 2 frankofona) na odobrenje >>

Generalnom definitoriju za formiranje povjerenstva. Ovo povjerenstvo bi u budućnosti moglo surađivati s drugim povjerenstvima konferencije Novih oblika kako bi dijelili i učili od njih.

Naposljetku, posljednja dva dana susreta proveli smo posjećujući gradske siromašne zajednice u kojima naša

braća studenti obavljaju svoj pastoralni rad, naša dva bratstva u Nairobi i neke obližnje parkove.

Neka ova povijesna skupština bude poticaj za napredovanje u življenju "Novih oblika" u Africi.

[Pročitajte poruku generalnog ministra](#)

QUITO (EKVADOR), OD 25. VELJAČE DO 1. OŽUJKA SUSRET BRAĆE LAIKA BOLIVARSKE KONFERENCIJE

Od 25. veljače do 1. ožujka u Quitu u Ekvadoru održao se susret braće laika Bolivarske konferencije s temom: "Brat Franjo: suvremena ikona Isusa raspetoga".

Sudjelovale su provincije Kolumbije (2 fratra iz provincije San Paolo, 3 iz Santa Fea - uključujući fra José Aliria Urbinu Rodríguez, predsjednika Konferencije), one iz Perua (3 fratra iz provincije San Francesco Solano i 5 od onih 12 Apostola), 3 fratra iz provincije sv. Antuna Bolivijskog i 7 iz provincije domaćina "Sv. Franje iz Quita".

Nažalost izostala su braća iz Venezuela jer nisu mogli sudjelovati zbog poteškoća u postupku dobivanja vize.

Susret se odvijao u skladu sa Smjernicama OFM za šestogodišnje razdoblje 2021. – 2027., u kojima je Generalni kapitol tražio obnovu vizije i prihvatanje budućnosti, potičući formaciju za obnovljeni identitet mlađe braće.

U prva dva dana sudjelovao je i fra César Kükamp, generalni definitor za Latinsku Ameriku.

FRANJEVAČKA OBITELJ IZ ITALIJE

46. REDOVITA OPĆA SKUPŠTINA UNIJE KONFERENCIJA PROVINCIJALNIH MINISTARA

Od 26. veljače do 1. ožujka u Santa Maria degli Angeli održana je 46. redovita opća skupština Unije konferencija provincijalnih ministara franjevačke obitelji Italije.

Preko 40 poglavara 4 franjevačka reda – Manje braće, Manje braće konventualaca, Manje braće kapucina i Trećeg redovnog reda – razmišljalo je o apostolskoj pobudnici pape Franje „Laudate Deum“, kako bi podijelili put mira i cjelovite ekologije o kojima Papa govori na svojim stranicama.

Ekonomist Leonardo Becchetti, profesor na Sveučilištu u Rimu - Tor Vergata i stručnjak za ekonomiju, u svom izvješću pod nazivom „Laudate Deum: civilna ekonomija i održiva budućnost“ ilustrirao je dramatičnu situaciju s kojom se suočava naš ekosustav. Klimatske promjene uzrokuju ekstremne pojave, rekao je profesor između ostalog, poput ekstremne suše ili nenormalnih vrućina, a rizik je da bi se situacija mogla pogoršati u budućnosti ako se odmah ne poduzme nešto.

U poslijepodnevnim satima fra Francesco Zecca, OFM, održao je radionicu na temu „Vapaj zemlje i vapaj siromaha: kakva je šansa za budućnost?“ u kojoj su sudjelovali svi prisutni.

Srijeda 28., nakon izlaganja fizičara i teologa stvaranja i etike okoliša, prof. Simona Morandinia, pod naslovom "Integralna ekologija: najava mira u antropocenu", govorio je online kardinal Pierbattista Pizzaballa, jeruzalemski patrijarh Latina.

Dana 29. veljače, u euharistijskom slavlju koje je predvodio, monsinjor Domenico Sorrentino, asiški biskup, u svojoj je propovijedi potaknuo braću da pokušaju ponovno otvoriti srca ljudi koji danas žive u svijetu u kojem se manje vjeruje putem sredstava kulture, komunikacije i tehnologije.

Ono što uistinu dira u ljudska srca, nastavio je biskup, jest svjedočenje, kako nas je Franjo poučio, pozivajući nas na kraju da iskoristimo ovo vrijeme u kojem se slave franjevačke osamstote obljetnice i pozovemo ljudе na obraćenje, počevši od nas samih.

Tajnik Unije, fra Marco Bellachioma, OFMConv, objasnio je blisku vezu između ekologije i mira, koju je papa Franjo tako dobro opisao. U iščekivanju osamstote obljetnice pjesme Stvorenja svetoga Franje, koja će se slaviti iduće godine, čini se da je dužnost franjevačke obitelji propitivati i razmišljati o pitanjima okoliša i pronaći dobre prakse održive ekologije i mira.

Program Skupštine također je omogućio sudionicima da posjete neka simbolična mjesta u gradu Asizu i okupe različite pojedinačno prisutne konferencije.

FRANJEVCI PROVINCIE SAN FRANCESCO SOLANO (ARGENTINA) ISKUSTVO ODGOJA U AMAZONU

Tijekom siječnja i veljače, devetorica braće - studenata i odgojitelja - iz provincije San Francisco Solano (Argentina), otišli su provesti vrijeme s Mundurukú stanovništvom brazilske Amazone. Grad i područje u kojem smo, kao Red, prisutni kroz Kustodiju San Benito dell' Amazonia. Dijelimo odlomak iz njihova izvanrednog iskustva preuzet s www.franciscanos.org.ar

Poput Boga, Amazona će uvijek biti više od onoga što smo uspjeli dokučiti od nje, i mnogo više od onoga što možemo priopćiti u ovim redovima. Ne pišemo da bismo opisivali ili informirali. Ovo nije vijest. Pišemo kao lijek protiv zaborava, pišemo da bismo se mogli vratiti (simbolično i doslovno), pišemo u čast i pišemo da, kroz ono što nam je dano iskusiti, u drugima probudimo želju da "idu i vide" skriveno blago Mundurukâniye, za koje se, kako kaže ona parabola o Kraljevstvu, isplati prodati svu svoju robu.

Pedagogija teritorija nas tjeran je da malo po malo ulazimo u njega. "Ući" bi mogao biti glagol kojim se vjernije izražava ono što smo doživjeli po dolasku. Jer to se događa ovako: ne stignete tek tako; tamo se stiže približavanjem.

Od posljednjeg kopnenog grada do sela "Missione San Francesco", gdje žive braća, trebalo je dva dana plovidbe. Dva dana rijeke, džungle. Uvijek: voda - čista, mirna, uzburkana, naseljena - i vegetacija - obilna, imozantna, živa, velikodušna. A usred tog beskrajnog krajolika, kao njegov dio, pojavila su se i sela. Na obali rijeke: kuće, kapelica, dječaci i djevojčice se igraju, žene Peru, muškarci se vraćaju s pecanjem. Ono što ćemo uskoro otici živjeti i uživati kao svakodnevnicu, vidjeli smo u tom trenutku kao fotografiju s broda.

Ovaj ritam, ove razglednice, ovaj put su u nama probudile zahvalnost, iznenađenje, poštovanje. Shvatili smo, nakon mjeseci maštanja, gdje smo i među kim. I to je u nama stvorilo želju, stav: da izujemo cipele, jer je tlo po kojem smo hodali bilo sveto tlo.

Naš svakodnevni život tamo imao je dvije središnje note: jednostavnost i izmjeničnost. Bili su to tjedni intenzivnog i radosnog bratskog dijeljenja. Dok smo bili u misiji uglavnom smo prijepodne imali euharistiju i kućanske poslove, a popodne nogomet s mladima i posjete kućama. Nastojimo se uključiti u svakodnevni život naše braće i zajednice, te odatle – iz stvarnosti – stjecati iskustvo. Kosit travu, kuhati, pospremati kuću, ići u ribolov, učiti zanate, učiti jezik, pjevati, igrati se s djecom, posjećivati bolesne, obilaziti obitelji, jesti štošta po prvi

put. Svakih 5 ili 6 dana izlazite u malim bratstvima od 2 ili 3 člana u posjet drugim selima, manjim i udaljenijim. I tamo, ista namjera: stići, slušati, prepustiti se vodstvu, otvoriti se učenju, uključiti se u ritam zajednice svakog sela. [...]

Jedna od stvari koja nas je najviše zanimala bilo je poznavanje povijesti susreta naroda Mundurukù i prve braće koja su stigla prije mnogo godina. Za starosjedioce tih krajeva flauta je bila instrument koji se povezivao s njihovim božanstvom, a fratri koji su dolazili, a da toga nisu znali, bili su flautisti. To je značilo da ih je grad postupno prihvaćao. Da nije tako, ova hrabra braća vjerojatno bi umrla nedugo nakon iskrcajanja, nakon 6 mjeseci plovidbe, a mi, više od stoljeća kasnije, ne bismo mogli ovo napisati.

Nakon ovog prvog sastanka, veza između Mundurukù i "boli" (kako nas zovu) postala je savez. Oni, koji ni danas ne primaju "bijelce", učinili su nas dijelom svog naroda. Opet: oni, koji ne primaju nikoga tko nije mundurukù, učinili su nas dijelom svog naroda, svoje kulture, svoje hijerarhije, svoje povijesti. I tako su nas smatrali, od prvog do zadnjeg dana.

Dočekivali su nas zbog prisutnosti drugih kroz njihovu povijest, dočekivali su nas jer smo fratri, dočekivali su nas a da nas nisu poznavali, dočekivali su nas zbog povjerenja, primali su nas zbog značenja koje je naša prisutnost imala i ima za njih. Ovako nas primaju.

A mi, kao Red, kako možemo pozivno i karizmatski prihvati da nas domorodački i amazonski narod, sa svime što to znači, čini dijelom svog identiteta? Vjerujemo da je naša prisutnost tamo bila, jest i mora i dalje biti blago koje treba čuvati i štititi; blago za koje se isplati prodati pogodnosti, titule, strukture i proračune [...]

Franjevci provincije San Francisco Solano

Cijeli tekst pročitajte na www.ofm.org

**ODOBRENJE DEKRETA VRLINA ČASNE SLUŽBENICE BOŽJE ELISABETTE JACOBUCCI
ČASNA SLUŽBENICA BOŽJA ELISABETTE JACOBUCCI**

Dana 14. ožujka 2024. sveti otac Franjo primio je u audijenciju kardinala Marcella Semerara, prefekta Dikasterija za kauze svetaca, i odobrio proglašenje Dekreta o herojskim krepostima službenice Božje Elisabette Jacobucci, časne sestre redovnice franjevke alkantarine, rođene u Trevi u Lazu, biskupija Anagni, 23. srpnja 1858., a umrle u Meta di Sorrento, biskupija Sorrento, 10. veljače 1939.

Venerabile Elisabetta Jacobucci, odano vjerna franjevačkom pozivu među sestrama alkantarinkama, provela je cijeli svoj život u osjetljivoj prosjačkoj službi.

Na taj je način aktivno doprinosila potpori djece bez roditelja i starijih osoba povjerenih Zavodu na skrb. Otprilike pedeset godina, putujući ulicama poluotoka Sorrento, pretvorila je svoju skromnu službu u autentičnu misiju. Imala je dar da zna kako slušati i imati suosjećanja za svaku situaciju i svaku potrebu.

Njene riječi, jednostavne ali mudre, urodile su plodom utjehe i mira. Euharistija je bila središte njezina dana a život među sestrama bio je utjeha njezina truda. Njezin stil života protkan šutnjom, skrovitošću i poniznošću karakterizirao ju je do kraja njezinih dana.

Nakon njezine smrti uspomena na nju ostala je blagoslovom za one koji su joj se obraćali tako da je 1965. započeo proces beatifikacije.

**BIO JE GENERALNI ASISTENT ZA MONIALIBUS
FRA ENRIQUE GONZALEZ ARANGO VRATIO SE U OČEVU KUĆU**

Dana 1. ožujka fra Enrique Gonzalez Arango iz provincije svetog Pavla Apostola u Kolumbiji vratio se u kuću nebeskog Oca nakon 66 godina redovničkog života i 58 godina svećeništva.

Fra Enrique je rođen 21. svibnja 1933. u Manizalesu, Caldas, Kolumbija. Od majke Josefite naslijedio je nježnost i finoću u ophođenju s ljudima. Kad je 1945. godine napunio 12 godina, otkrio je da želi postati franjevac. Knjižica koju mu je posudio jedan profesor na Institutu pomogla mu je da otkrije svoje zvanje kada je video mutnu sliku svetog Franje Asiškog, gdje je u pet redaka prikazan njegov život i djelo. Godine 1954. stigao je u Nazaretsko sjemenište u Cali.

Tu se isticao svojom vedrinom, darom za pjevanje, kao vrstan govornik i veliki prijatelj. Bio je čovjek velike vjere u Isusa, ljubitelj Božje riječi i franjevačke duhovnosti, pravi manji brat.

Dana 6. siječnja 1958. zauvijek je zavjetovao "živjeti sveto evanđelje Gospodina našega Isusa Krista u stilu Franje i Klare Asiške". Dana 4. prosinca 1965. za svećenika ga je zaredio monsinjor Rubén Isaza Restrepo.

Imenovan je profesorom filozofije u školi Virrey Solís u Bogoti. Zatim je dodijeljen odgoju mlađih novaka u samostanu u Bogoti. Od tada je njegova strast obrazovanje. Godine 1966. imenovan je profesorom na školi San Solano u gradu Armeniji. Godine 1967. bio je prorektor koledža San Francisco de Asís u Ubatéu, a 1968. prorektor koledža Agustín Gemelli u Manizalesu. Godine 1979. napustio je školu i nastavio raditi u siromašnim kolumbijskim zajednicama, kako u obrazovanju tako i na socijalnom polju.

15. srpnja 1982. osnovana je Vikarija San Pablo Apóstol, čija je opcija bila živjeti u socijalno i crkveno marginaliziranim mjestima, a fra Enrique je bio >>

dio ove nove franjevačke zajednice. Od 1982. do 1986. bio je vikarski tajnik, a istodobno je bio i zamjenik meštra u postulaturi Vikarijata.

Svoju misionarsku službu vršio je u raznim mjestima na periferiji Kolumbije. Zatim je od 1996. do 2000. u Caliju radio kao asistent sestara koncepcionista.

Ovdje nalazimo još jedan dar koji mu je Gospodin dao: asistent kontemplativnog života.

Od 1996. počeo je biti pomoćnik Federacije koncepcijских samostana Kolumbije. Sestre koncepcionistice iz Cartaga ovako pišu o njemu: „On nas je najviše volio, dao je sve bez ikakvog suzdržavanja, njegova inteligencija, njegova mudrost, njegova izvrsnost u dijeljenju znanja, njegova preplavljena radost i njegovo evandeosko siromaštvo, kojemu se uvijek divimo među mnogim drugim vrlinama kojima ga je Gospodin okitio; za sve to mu izražavamo vječnu zahvalnost.“

Godine 2001. fra Schneider, na kraju svoje službe generalnog asistenta pro Monialibusu u Rimu, predložio je Enriquea za svog nasljednika generalnog ministra, rekavši: „On je najbolji asistent za kontemplativce u Franjevačkom redu“.

Ova je služba omogućila franjevačkom magistru da stigne u Generalnu kuriju. Njegovo viteštvu, njegova zarazna radost, njegove pjesme, njegove izreke, njegovo bratstvo, njegova duhovnost, njegov vrlo ljudski smisao ispunili su Generalnu kuriju i sve samostane u koje ga je Franjin i Klarin duh odveo s ljubljenom franjevačkom provincijom svetog Pavla apostola.

Naš generalni ministar fra Massimo Fusarelli svjedoči o tome na sljedeći način: „Imao sam milost šest godina biti s njim u bratstvu Generalne kurije i naučio sam cijeniti njegove darove ljudskosti, radosti, ozbiljne i duboke pripreme i ljubavi za klarise i koncepcioniste.

Bio nam je važna referentna točka zbog svoje mudrosti i uvijek vrlo živog humora. U njemu smo vidjeli kako se ostvaruju riječi svetoga Franje: Blago onom redovniku koji nalazi radost i sreću samo u presvetim riječima i djelima Gospodinovim i po njima s radošću i veseljem vodi ljudе Božjoj ljubavi“ (Adm 20).

Uspio je prebroditi dva moždana udara koja je nakon buđenja komentirao svojim dobrim smislom za humor rekavši da ga je „Bog zvao na rate“. Te su ga zgode potaknule da napiše malu knjižicu koju je naslovio: Antologija životnih misli, zbirka fraza, nekih poznatih, drugih manje poznatih

autora i nekih vlastitih. U petak 1. ožujka 2024. doživio je svoj Uskrs u Gospodinu, posjetila ga je sestra smrt, a ako i nije volio izraz rođendan, volio je slaviti život. Zato je rekao: „Nisam star, ali imam život“.

Iz tog razloga, slaveći život, našli ste ga u njegovoј punini, u 90. godini života, u gradu u kojem je rođena vaša "Manizales duše".

*Uz doprinos fra Nelsona Tovara Alarcóna, provincijalnog ministra
© Fotografija: El Dieciano*

**FILOLOG I PROUČAVATELJ SVETE KLAIRE
SPROVOD SESTRE CHIARE AUGUSTE LAINATI, OSC**

Dana 4. ožujka u Matelici (MC - Italija) slavljen je sprovod sestre Chiare Auguste Lainati, OSC, cijenjene filologinje i proučavateljice spisa sv. Klare i sv. Franje. Rođena 1939. godine, studirala je i doktorirala klasičnu filologiju na Katoličkom sveučilištu

Svetog Srca u Miljanu s tezom "Studije o svetoj Klari Asiškoj", kojoj je profesor Ezio Franceschini, dekan fakulteta i značajni medievist bio relator.

Dva tjedna kasnije ušla je u protomonastir svete Klare Asiške: 21. siječnja 1963. obukla je habit Siromašnih sestara svete Klarise, 19. travnja 1964. položila svoje prve zavjete, a 20. travnja 1967. godine svečane zavjete.

Sestra Chiara Augusta nastavila je proučavati i istraživati franjevačko-klaričku duhovnost, tako da je bila pozivana na brojne konferencije i publikacije na tu temu.

Među njenim brojnim djelima sjećamo se Duhovnih tema iz spisa Drugog franjevačkog reda (1970.); obradila je drugi dio Franjevačkih izvora, posvećen životopisima i spisima svete Klare (1977.).

Zaslužna je za pokretanje časopisa klarisa Forma Sororum, koji je uređivala tridesetak godina, čime je zahvatila i poduprla franjevačku formaciju talijanskih i svjetskih samostana. Godine 1977., zajedno s fra Giovanniem

Boccaliem, OFM, otkrila je "Audite Poverelle", to jest spis na narodnom jeziku koji je Franjo sa svoje smrtne postelje poslao Chiari i njezinoj zajednici San Damiano. Radila je i na izradi novih Generalnih konstitucija Reda Siromašnih sestara svete Klarise 1988. godine.

U svom redovničkom životu bavila se poticanjem i obukom mlađih u raznim samostanima, uključujući S. Maria di Monteluce u San Erminio i Santa Agnese u Perugi, S. Lucia u Città della Pieve, Buon Gesù u Orvietu, nastavljajući u isto vrijeme rad na primanju i usmjeravanju mnogih mlađih koji su imali duhovno zvanje pa čak i fratara koji su u njoj prepoznali dar velikog duhovnog majčinstva.

Od 2001. godine živjela je u samostanu Matelica, bolujući od raznih bolesti. Vratila se u Očevu kuću 2. ožujka, na blagdan svete Agneze Praške, princeze Češke i dopisnice svete Klare. Među njenim brojnim studijama i publikacijama, su "Duhovne teme iz spisa Drugog franjevačkog reda" i život svete Klare neprestano se tiskaju i prevode na mnoge jezike.

Povjeravamo je vječnoj ljubavi Gospodinovoj, zahvalni što smo imali dragocjeni dar sestre Chiare Auguste.

*"Dao si mi žensko srce, Gospodine,
toplo i drhtavo srce,
stvoreno da voli i bude voljeno:
srce koje sugerira toplinu doma
i radosni dječji smijeh*

*i mračne i duboke poglede koji nježno počivaju na djeci."
(Iz "Clastral Maternity" sestre Chiare Auguste Lainati)*

Uz prilog fra Pietra Messe, OFM: Te neobjavljeni Franjine riječi za "poverelle", objavljeno u L'Osservatore Romano 4. ožujka 2024.

Sljedeći broj Fraternitasa izlazi u srijedu 17 travnja

Sretan Uskrs svima!

OFM

ORDO FRATRUM MINORUM

Urednik: fra Byron A. Chamann

Anléu OFM

Prevoditelj: fra Miro Relota OFM

Curia Generale dei Frati Minori

Via di S. Maria Madriatrice, 25 - Roma, Italia - comgen@ofm.org

www.ofm.org

@ofmorg

@fratrumminorum

@ofmdotorg

@ofmdotorg